

## Motion till riksdagen 2021/22:4391

av Ludvig Aspling m.fl. (SD)

# med anledning av skr. 2021/22:82 Riksrevisionens rapport om neddragningarna hos Migrationsverket 2017–2020

---

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra målstyrningen och förhindra tvära kast i regelverken om migration och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att trygga kompetensförsörjningen hos Migrationsverket och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

Riksrevisionen riktar i sin rapport kritik mot regeringen, men också mot Migrationsverket och vissa andra myndigheter, över hur Migrationsverkets omställning 2017–2020 gick till. Denna omställning, en av de största i svensk myndighetshistoria, innebar att Migrationsverkets anställda blev flera tusen färre, att tiotusentals mottagningsplatser för asylsökande avvecklades, och att kostnaderna för verksamheten både minskade och ökade under det att handläggningstider i de flesta fall sköt i höjden, och verket led stora skador som i många fall alltfjämt gör sig påmind i verksamheten.

Migrationsverket är en självständig myndighet, och har ett eget ansvar över hur verksamheten organiseras och sköts. Det är dock en myndighet under regeringen, varför regeringen har ett långtgående ansvar för hur verket uppfyller sina åtaganden i författning. Det är också regeringen som genom budget och författningar avgör förutsättningarna för Migrationsverkets verksamhet. Ett tungt ansvar åvilar därför regeringen för omställningen, dess förlopp och dess resultat.

## Sluta upp med tvära kast i migrationspolitiken

Riksrevisionen har rekommenderat regeringen att iaktta försiktighet med att initiera snabba besparingar i statlig verksamhet på basis av förväntade men osäkra effektiviseringar. Regeringen har uttryckt att den delar denna uppfattning, men framhåller samtidigt att det är viktigt att ställa krav på att verksamheter som finansieras med skattemedel bedrivs så ändamålsenligt och effektivt som möjligt och att anslagen anpassas till det. Regeringen anser också att bristen på måluppfyllelse inte huvudsakligen är en konsekvens av det minskade anslaget utan snarare av brister i kompetensförsörjningen och avsaknad av en tydlig strategi i myndighetens omställningsarbete.

Sverigedemokraterna ansluter sig förstas till synen att det bör ställas krav på att offentliga verksamheter bedrivs effektivt och att anslagen anpassas till det. Den kris som Migrationsverket genomgått tyder dock snarast på att det är just en felaktig anpassning av anslagen som är orsaken. Att skära i anslag är lätt, att däremot göra det på ett ansvarsfullt sätt är svårare. Regeringen skyller på brister i kompetensförsörjningen och avsaknad av en strategi hos Migrationsverket, men problemen med kompetensförsörjningen beror på regeringens agerande, på en chockartad minskning i anslagen, och på förändrad lagstiftning och nya uppdrag. Riksrevisionen själv ”bedömer att snabba besparingskrav i kombination med nya och förändrade uppdrag har bidragit till de uteblivna produktivitetshöjningarna”<sup>1</sup>.

Det framstår som uppenbart att regeringen helt enkelt försöker avhända sig ansvaret för ett av de största debaclet i svensk myndighetshistoria. Migrationsverket bekräftar rentav detta i en skrivelse till Riksrevisionen:

Minskade anslag och minskat uppdrag har varit huvudorsakerna till att Migrationsverket genomfört personalminskningar av denna historiska omfattning. Minskad budget och krav på effektivisering har givits samma år som personalminskningen förväntats ske, vilket innebär tidspress på genomförandet samt litet utrymme för långsiktig kompetens- och bemanningsplanering.<sup>2</sup>

Det är förstas inte första gången regeringen agerat omdömeslöst och till förfång för det svenska samhället, när det gäller migrationspolitiken. Krisen 2015 var i sig en konsekvens av regeringens naiva syn på dessa frågor, och ovilja att ta itu med problemen på allvar. Den tillfälliga lagen från 2016, och de flera ändringar som genomfördes årligen därefter, har i sin tur visat prov på regeringens brist på långsiktigt ansvarstagande. Riksrevisionen påtalade detta redan 2017 i rapporten Konsekvensanalyser inför migrationspolitiska beslut (RiR 2017:25), medan Migrationsverket tillsammans med Domstolsverket vid flera tillfällen varnat för de negativa följderna av orimliga budgetanslag.<sup>3</sup> Som ett led i detta föreslog Sverigedemokraterna i december 2020, i samband med Migrationskommitténs slutbetänkande, ett utskottsinitiativ om ordentliga konsekvensanalyser av migrationspolitiska förslag, som dock inte vann stöd i socialförsäkringsutskottet.

Sverigedemokraterna anser att regeringen slutligt måste ta fasta på den kritik som framförts gång på gång av en rad myndigheter och remissinstanser, och anlägga ett mer hållbart perspektiv på migrationspolitiken och migrationsfrågor i allmänhet. Migrationsverket kan inte vara en budgetregulator, och måste få de förutsättningar som

<sup>1</sup> RiR 2021:24 s. 60.

<sup>2</sup> Migrationsverket dnr 3.1.1-2020-0792.

<sup>3</sup> Exempelvis Migrationsverkets prognoser P1-19 eller P4-19.

krävs för att genomföra sitt viktiga uppdrag att reglera invandringen. Regeringen måste ta ansvar för den långsiktiga utvecklingen på området, och sluta med tvära kast fram och tillbaka.

## Trygga kompetensförsörjningen

En av huvudpunkterna som Riksrevisionen tar upp rör det stora bortfallet av kompetens och erfarenhet från Migrationsverket under omställningen. Tusentals medarbetare lämnade på kort tid verket, en stor del på eget bevåg, av oro för massuppsägningarna. Följderna för arbetsmiljön, produktiviteten, rättssäkerheten, och inte minst kontrollen över invandringen, har varit stora. Till saken hör att Migrationsverket länge haft problem med kompetensförsörjningen, och setts som en oattraktiv arbetsgivare, med få incitament för ansträngningar, dålig löneutveckling och begränsade karriärmöjligheter. Enligt uppgifter från en rad anställda har detta inte förändrats sedan omställningen.

Frågan om kompetensförsörjning är helt grundläggande för att den kontrollerade invandringen ska kunna upprätthållas. Utan kompetenta, erfarna och engagerade assistenter, handläggare och beslutsfattare fattas färre och sämre beslut, med ökade handläggningstider, kostnader och mänskligt lidande som följd. Inte minst är det av vikt för Sveriges säkerhet att de anställda på Migrationsverket har rätt kompetens, och är tillräckligt många, för att genomföra de kontroller som krävs enligt lag, och för att motverka fusk och oegentligheter av alla slag. Det rör sig om såväl terrorism som människohandel, fru- och brukarimport, asylspionage och identitetsfusk. Riksrevisionen har tidigare tagit upp frågan, exempelvis helt nyligen i rapporten Att komma till Sverige som anhörig – rättssäkerheten i anknytningsärenden (RIR 2021:9).

För att förbättra kompetensförsörjningen måste regeringen ge tydliga direktiv till Migrationsverket, men också till migrationsdomstolsväsendet vid förvaltningsdomstolarna och vid behov andra myndigheter, att prioritera kompetensförsörjningen över tid. Regeringen bör särskilt bevaka frågan och beakta att en ansvarsfull satsning i dag kan bli en besparing i framtiden, alltså motsatsen till det vi såg på Migrationsverket 2017–2020.

*Ludvig Aspling (SD)*

*Jonas Andersson i Skellefteå (SD)*

*Jennie Åfeldt (SD)*